

לקח בריתת הערלה

שמעתי הרבה על כך, שאצל הנימולים, בני דת משה ומוחמד, סרטן אבר המין הוא נדיר מאד — אצל יהודים בכלל איננו. אני מעוניין לדעת, איך מסבירים אנשי המדע את העובדה הזאת — המניחים הם, כי זוהי השפעת קיומו של גורם גזעי סמוי, משותף ליהודים ולערבים בני הגזע השמי, או חושבים, כי אומנם כריתת הערלה היא היא המונעת את התהוותו של הסרטן באבר המין של הזכר? הנעשו בשטח זה גם תצפיות או ניסויי-מחקר, ואם כן, מה טיבם ותוצאותיהם?

תצפיות של אלפי שנים

תצפיות בשטח הסרטן קיימות, כנראה, מזה אלפי שנים. במידה שהתצפיות מתבססות על מיסמכים, או לפי המושגים של זמננו — על נתונים סטטיסטיים — אפשר להתייחס אליהן באמון. ביחס לכריתת הערלה יש לציין, כי זהו אחד הניתוחים העתיקים ביותר בעולם. לפי התורה היה הראשון, שביצע ניתוח זה, אברהם אבינו. את בשר ערלת בנו ישמעאל כרת כשזה היה כבר בן שלוש עשרה שנה, ואילו ליצחק נעשה הניתוח ביום השמיני להיוולדו. ולא רק גברים היו המומחים לביצועה, אלא גם נשים («ותקח צפורה צור ותכרות את ערלת בנה» — ספר שמות, ד', 25). אצל עמנו בריתו של אברהם אבינו נשתמרה כעקרון דתי חשוב ומקודש ביותר ואת המצוות מקיימים בדיוק נמרץ — ביום השמיני, פרט למקרים של מחלה, בהם דוחים את הביצוע לזמן מה, ואילו אצל המוסלמים המילה מבוצעת לא באורח אחיד מבחינת הזמן. עמי האיסלם של הודו מלים את זכריהם בגיל שבין 4 ל-9, אחרים בגיל 13. תוצאת הדבר היא, כי אצל יהודים מקרי סרטן אבר המין בכלל אינם קיימים, אצל המוסלמים מספר המקרים תואם את דרגת גיל המילה: במידה שהיא מבוצעת בגיל גבוה יותר גם אחוז מקרי סרטן המין הוא גבוה יותר.

קצת סטטיסטיקה

בארה"ב ובאנגליה שיעור התחלואה הסרטנית של אבר המין הגברי הוא בין 2 ל-5 אחוזים של כל מקרי הסרטן של הזכרים. על פי רוב המקרים «המיניים» מתרחשים אצל גברים בגיל 40 עד 60, אבל אינם נדירים גם בגיל שלמטה מ-40. בארה"ב מתם מדי שנה 225 איש מסרטן זה; באנגליה — 150. בארצות המזרח סרטן זה הוא בשיעור של 10 עד 15 אחוז מכל מקרי סרטן הגברים, בסין — כמעט 16%; בסיאם — 22%. בשנת 1932 היה מספר היהודים בארה"ב 3 אחוזים תוך כל האוכלוסייה. חוקר אחד קבע באותה שנה 1103 מקרי סרטן האבר. לפי היחס המספרי לגבי האוכלוסייה הכללית צריכים היו בין אלה להיות 33 יהודים, אבל לא היה אף אחד. בשנה אחרת נמצאו 2 יהודים, אבל התברר, שאחד מהם לא נימול בכלל, והשני חלה בהיותו בן 16 בעגבת ובגלל כיב ראשוני קיבל או טיפול בהצרבה. הריקמה ניווקה באותו מקום שהוצרב והתפתח גידול סרטני כשהחולה היה כבר בן 66. סיבת הגידול היתה הצריבה. בישראל, בין עשרות אלפי החולים, שביקרו במרפאות למחלות עור, לא היה אף מקרה של סרטן האבר.

גורם גזעי פנימי?

התעוררה השאלה ביחס לגורם פנימי, שהוא טבוע בתוויתו של הגזע השמי. אולי גורם מיסותרוי זה הוא החוסם את הדרך בפני התפתחות גידולים ממאירים על אבר המין? יסוד מסוים להשערה זו אפשר למצוא בעובדת העדרם של הגידולים גם אצל הערבים, אחינו לגזע. אולם העובדות סותרות הנחה זו: בהודו ישנה אוכלוסייה מוסלמית לא שמיית. «הגורם הגזעי» איננו מצוי בדמה, אבל מתוך נאמנות לדת מקיימת אוכלוסייה מוסלמית הודית זו מצוות ברית מילה, לא בגיל אחיד, אלא בגילים שונים — בין 4 ל-9 שנים. כל שבט נוהג לפי דרכו ומסורתו. אצל כולם סרטן האבר מצוי בהרבה פחות מאשר אצל האוכלוסייה הלא-מוסלמית.

במידה שמקדימים למול פוחתים המקרים. סילוק הערלה הוא, איפוא, תריס בפני הפורענות לגבי אבר המין של הגבר. המחקרים הסטאטיסטיים, שנעשו בהודו עוד לפני ששים שנה, מאלפים ביותר. בין קרוב לחמשת אלפים מקרים של סרטן אצל זכרים בחלקי גוף שונים, היו קרוב לאלף ארבע מאות מקרי סרטן המין, ומאלה היו אלף ושלוש מאות אצל הינדוסים ואחרים, שאינם מלים את זכריהם, ורק 2% היו אצל המוסלמים. המקיימים מצוות ברית מילה (בגילים שונים).

השפעת עקיפין על האשה

שכיחות סרטן האבר איננה עניינו הבלעדי של הגבר, אלא משפיעה גם על האשה. ידוע, כי קרי סרטן הרחם הם מרובים למדי. מתברר, כי חלק הארי של מקרים אלה עולה בחלקו של צוואר הרחם — התחלואה שלו פי ששה גדולה מזו של גוף הרחם. ושוב מתגלה גם בשטח זה ההבדל הלאומי — האשה היהודיה כמעט שאין לה חלק בתחלואה זו. מבחינת גידולים הממאירים שבגוף הרחם אינה מפגרת, לצערנו, אחרי האשה הלא-יהודיה, אבל מבחינת סרטן הצוואר של הרחם היא כמעט נמצאת „מחוץ לתחום הסטאטיסטיקה“. סיבת התופעה המעניינת הזאת מתברר מהניסויים שלהלן.

הערלה מפרישה חומר מוליד סרטן

חורת נוסה, שגזרה על הערלה ודנה אותה לכריתה, כבר ביום השמיני לאחר הלידה, הפעילה על ידי כך צו חיים חשוב מאין כמוהו. אין ספק שבעלות עם ישראל על במת ההיסטוריה האנושית באיזור הים התיכון, כבר היה בידי העמים, שנמצאו שם, אוצר עשיר של ידיעות רפואיות, הפאפירוסים, שנתגלו בחפירות במצרים, למשל, מעידים על כך עדות נאמנה. תנאי האקלים ההם יוצרים נטייה להתהוות מחלות עור רציניות (נזכר במתוארות בספר ויקרא). למניעתן דרושה שמירה קפדנית על כללי ההיגיינה. אשר לערלה, ידוע היה כי שכבתה הפנימית מפרישה חומר גבינתי מסריח וכי היא נוטה ללקות בדלקות, שמביאות לידי התהוות היצרותה והצתלקותה, שבעקבותיהן הולכת חסימת הדרך בפני הרקת השתן, וכי רק ניתוח דחוף גואל אז את החולה מיסוריו. אין ספק, שהיו יודעים גם מקרי גידולים ממאירים, שהתפתחו על רקע זה באבר, כפי שרואים אותם גם היום אצל ערלים.

החוקרים של ימינו קבעו, כי „הגבינה“ („סמיגמה“ בלעז), המופרשת מבלוטות השכבה הפנימית של „בשר הערלה“, הוא חומר קרצינוגני, כלומר מוליד סרטן. במעבדות מסוימות עשו ניסויים בחומר זה בעכברות ונוכחו בהתהוות גידולים ממאירים במקומות המגע עם „הגבינה“ (אגב — את זו לקחו מסוסים; גם להם ישנה ערלה וגם הם חולים בסרטן אבר המין).

המכניסם של התפתחות סרטן בצוואר הרחם של אשה מתוך מגע עם הערלה אינו דורש הסברים מיוחדים.

חורת משה, בהכריזה על מצוות ברית המילה, הצילה מיליונים ללא ספור של גברים ונשים מאחד מסוגי הסרטן, הנוראים ביותר, ואגב אורחא את הגבר גם מסכנת חסימת השתן, המתרחשת לפעמים, אצל ערלים אף בגיל הינקות.

„חרות“, כ"ז סיון תשכ"ג

רבי אברהם קרואני זצ"ל

ביום ט' באב מלאה שנה לפטירתו של הישיש התוסס, איש רב הפעלים, המכונה גם בשמו המחתרתי „הלל הזקן“ בהיותו האחראי למחסני הנשק של „לוחמי חרות ישראל“ סכן עצמו במלחמת השהרור ובמחתרת, היה פעיל למען הרבצת תורה וישיבות, ומראשוני החותמים והמחתמים על „קול-סיני“ ופעיליו, זקן וזריז למצות, עושה חסד ורץ למצות אוהב תורה ולומדיה, רבות מעלליו בחייו. נדרס במסיבות טרגיות, והובא למנוחות בעיר הקודש ירושלים.

ת. נ. צ. ב. ה.